

Centro de Derechos Humanos Fray Bartolomé de Las Casas, AC.

San Cristobal de Las Casas, Chiapas

17 d'agost de 2020
Acció Urgent No. 10
versión catalán

Agressions armades a Aldama

- **26 atacs armats en contra d'habitants de les comunitats d'Aldama.**

El Centre de Drets Humans Fray Bartolomé de las Casas A. C. (Frayba), ha rebut informació urgent i greu tant de les poblacions com de la Comissió Permanent dels 115 Comuners Desplaçats d'Aldama, Chiapas, Mèxic respecte al risc per a la vida, integritat i seguretat personal i el desplaçament forçat de comunitats integrants del poble Maya Tsotsil, del municipi d'Aldama, accions perpetrades per un grup de tall paramilitar de Santa Martha, Chenalhó.

Segons testimonis, els atacs van començar a les 19.23 hores del divendres 14 d'agost de 2020 i no han cessat fins a l'emissió d'aquesta acció urgent.

El dissabte 15 d'agost es van intensificar les agressions, els habitants van reportar que el grup armat havia creuat els límits d'Aldama, estant en perill les comunitats de Pedro Cotsilnam i Yeton del municipi d'Aldama, així mateix comunicaven que podien observar que estan dividits en tres grups armats i que estaven en diferents posicions.

Els trets es van produir a les 10.50 de la nit. Es van escoltar fortes detonacions i van atacar una família a la comunitat de Yeton. S'espera que no hi hagi ferits i cap pèrdua, fins al moment no hem tingut informació. Van informar el dia 15 d'agost a les 11.33 pm.

Les famílies que van ser atacades per un grup armat van haver de desplaçar-se a una altra comunitat, així també van reportar que la policia estatal que es troba instal·lada a la comunitat de Tabak, no va intervenir davant aquesta situació.

El dia 16 d'agost de 2020, novament van reportar que el grup civil armat continua atacant a les comunitats de Yeton, Ch'ivit i Tselejpotobtik del municipi d'Aldama, a les 8.56pm. La policia estatal que es troba instal·lada a Tabak no ha actuat.

Els habitants van donar a conèixer que les persones del grup armat es troben als diferents punts d'atac com són: el Puente, K'ante', Templo, Panteón, Xchuch te', Vale'tik, Santa Martha i al punt del Ladrillo dins de les 60 hectàrees en disputa, des d'on ataquen a les comunitats d'Aldama. A les 9.25pm del dia 16 d'agost 2020.

CAMINAMOS CON LOS PUEBLOS.

BRASIL 14, BARRIO MEXICANOS, CP 29240. SAN CRISTÓBAL DE LAS CASAS, CHIAPAS, MÉXICO.

TELEFAX + 52 (967) 678 3548, 678 3551, 678 7395, 678 7396

www.frayba.org.mx

frayba@frayba.org.mx

Els atacs no cessen, continuen a la tarda, a la nit i a la matinada, com va ser la situació d'agressió a la comunitat de Sant Pere Cotsilnam Aldama als punts de T'ul Vits Santa Martha del municipi de Chenalhó. L'acció armada dura des de les 11.30 a 12.14 hores, la qual cosa ha estat un patró recurrent.

Altes informacions situen agressions armades a la comunitat de Koko' Aldama per part de grups armats de Santa Martha Chenalhó, des del punt de Tok'oy Saclum a les 12.38am d'aquest dia 17 d'agost. La comunitat de Tselejpotobtik municipi d'Aldama continua sent atacada per armes de foc d'alt calibre.

Els trets no cessen malgrat les sol·licituds d'intervenció que des del Frayba realitzem, junt amb les informacions dels 115 representants de les comunitats d'Aldama, davant les autoritats estatals; la resposta és la indiferència carregada de racisme i discriminació dels governs federal del president Andrés Manuel López Obrador i estatal del governador de Chiapas Rutilio Escandón Cadenas.

Un altre patró és que els atacs persisteixen i s'endureixen els caps de setmana, els punts d'agressió són els mateixos: el Puente, Tijera Caridad, K'ante' Templo des que va començar a les 2 de la tarda del dia 16 d'agost. I segueixen fins al moment 12.53 AM d'aquest dia en la matinada 17 d'agost. Segueixen els trets al punt de «Chalontik» Tijera Caridad entre Santa Martha en direcció cap a les comunitats de Tselejpotobtik i Juxton Aldama, registrat a les 1.37am.

Són almenys 26 atacs amb armes d'alt calibre, realitzats per grups civils armats de tall paramilitar que operen en aquesta regió i que procedeixen de comunitats de Santa Martha, municipi de Chenalhó.

Aquesta situació de violència crea un ambient de temor a la població de les comunitats assenyalades, així com en altres situades als límits d'Aldama i Chenalhó. Insistim que amb la contingència nacional pel COVID- 19, augmenta el risc en el qual es troben en la seva majoria dones, nenes, nens i persones majors en situació d'alta vulnerabilitat, que es refugien a les muntanyes davant els reiterats atacs.

Per tot l'anterior, urgim a l'Estat mexicà perquè:

- Prengui les mesures de seguretat i de precaució per evitar fets que siguin de difícil reparació, com el dret en la vida, seguretat i integritat personal i un escalament del desplaçament forçat.
- Investigui de manera ràpida i adequada, així com sancioni, desarmi i desarticuli els grups armats de tall paramilitar de Chenalhó, responsables directes dels atacs armats que han provocat desplaçaments forçats a la regió Alts de Chiapas.

Fem una crida a la societat civil nacional i internacional a solidaritzar-se. Signa l'acció urgent que trobaràs a la pàgina www.frayba.org.mx i/o envia una crida a:

Lic. Andrés Manuel López Obrador. Presidente Constitucional de México
Residencia Oficial de los Pinos. Casa Miguel Alemán. Col. San Miguel Chapultepec, C.P. 11850 Ciudad de México.
Fax: (+52) 55 5093 4901. Twitter: [@lopezobrador_](https://twitter.com/lopezobrador_)

Lic. Olga Sánchez Cordero. Secretaria de Gobernación de México
Bucareli 99, 1er. piso. Col. Juárez. Delegación Cuauhtémoc, C.P. 06600 Ciudad de México.
Fax: (+52) 55 5093 34 14; Twitter: [@M_OlgaSCordero](https://twitter.com/M_OlgaSCordero)
Correo: secretario@segob.gob.mx

Lic. Rosario Piedra Ibarra. Presidente de la Comisión Nacional de Derechos Humanos,

Edificio "Héctor Fix Zamudio", Blvd. Adolfo López Mateos 1922, 6° piso. Col. Tlacopac San Ángel. Delegación Álvaro Obregón. C.P. 01040; Ciudad de México.

Fax: (+52) 0155 36 68 07 67. Twitter: @CNDH

Correo: correo@cndh.org.mx

Lic. Rutilio Escandón Cadenas. Gobernador Constitucional del Estado de Chiapas

Palacio de Gobierno del Estado de Chiapas, 1er Piso Av. Central y Primera Oriente,

Colonia Centro, C.P. 29009. Tuxtla Gutiérrez, Chiapas, México

Fax: +52 961 61 88088 – + 52 961 6188056; Extensión 21120. 21122;

Twitter: @JuntoscnRutilio

Correo: secparticular@chiapas.gob.mx

Lic. Ismael Brito Mazariegos. Secretario General de Gobierno en Chiapas

Palacio De Gobierno, 2o. Piso, Centro C.P. 29000 Tuxtla Gutiérrez, Chiapas.

Conmutador: (961) 61 8 74 60 Ext. 20003

Correo: secretariaparticular.sgg@gmail.com

Lic. Juan José Zepeda Bermúdez. Presidente de la Comisión Estatal de Derechos Humanos

Teléfono: 01 (967) 67 465 94 Fax: 01 (967) 67 465 94

Fax: (961) 60 2 57 84 Correo: presidencia@cedh-chiapas.org

-*-